

LAUSUNTOPYYNTÖ SATAKUNNAN TYÖLLISYYSALUEEN SOPIMUSKUNNILLE**Ehdotus Satakunnan työllisyysalueen talousarvioksi 2027, ja ehdotus yhteistä toimielintä koskevan yhteistoimintasopimuksen päivittämiseksi**

Yhteistoimintasopimuksen mukaan "Vastuukunta toimittaa työllisyysalueen muille sopijakunnille ehdotuksen työllisyysalueen talousarviosta ja maksuosuuksista elokuun loppuun mennessä. Sopijakunnilla on mahdollisuus antaa ehdotuksesta lausuntonsa syyskuun loppuun mennessä."

Vuoden 2027 talousarvioehdotuksen yhteydessä lähestymme kuntia myös yhteistoimintasopimuksen päivittämistä koskevalla ehdotuksella. Varaamme kunnille mahdollisuuden lausua tästäkin ehdotuksesta syyskuun 2026 loppuun mennessä.

Lausuntokierroksen jälkeen yhteistoimintasopimukseen tehtävät muutokset on tarkoitus saattaa kunnanhallitusten ja -valtuustojen hyväksyttäväksi siten, että muutokset tulisivat voimaan 1.1.2027.

Yhteistoimintasopimus muuttuvassa toimintaympäristössä

Alkuvuoden aikana on tarkasteltu yhteistoimintasopimuksen ajantasaisuutta. Erityisesti on arvioitu, edellyttääkö sopimus varsinaisia muutoksia, vai riittääkö nykyisen sopimuksen ja työvoimapalveluiden järjestämistä koskevan lainsäädännön muodostaman kokonaisuuden tulkinnan varmistaminen. Tarkoitus on turvata se, että sopimus mahdollistaa työllisyysalueen tarkoituksenmukaisen toiminnan myös muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tarve on varmistaa se, että sopimus mahdollistaa työllisyysalueen omat tukimuodot sekä muut työllisyyttä edistävät, työvoiman kysyntää tukevat ja työnantajien rekrytointiedellytyksiä vahvistavat palvelut. Tällaiset palvelut voivat täydentää tai joissakin tilanteissa korvata palkkatukeen perustuvia ratkaisuja, mikäli ne tukevat työllisyysalueen yhteisiä tavoitteita ja ovat lainsäädännön mukaisia.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 2 §:ssä määritellään, mitä julkisilla työvoimapalveluilla tarkoitetaan. Lainkohdan mukaan julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat muun muassa "työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset". Lain 132 §:ssä puolestaan todetaan, että "Ei tässä laissa toisin säädetä, työvoimaviranomainen myöntää ja maksaa tämän lain mukaiset tuet ja korvaukset."

Kuntalain 7 §:n mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetty tehtävät. Työvoimapalveluiden järjestäminen on kuntien lakisääteinen tehtävä, jonka sisältö määräytyy työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain nojalla, ei kuntien keskinäisellä sopimuksella.

Työvoimaviranomaisen toimivalta perustuu lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä, mutta kunnat voivat tukea työllistymistä myös monella muulla tavalla, mm. kuntalain yleisen toimialan nojalla. Kuntalain 1 §:n 2 momentin mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia sekä alueen elinvoimaa ja kestäväää

kehitystä. Kuntalain 7 §:n mukaan kunta voi ottaa itselleen muitakin tehtäviä kuin laissa säädetty.

Kunnat voivat tukea työllistymistä: 1) kuntalain yleisen toimialan nojalla luomalla elinkeinoelämän edellytyksiä; 2) erityislakien perusteella (esim. kotoutuminen) ja 3) omana toimintanaan järjestämällä työllistymistä edistäviä palveluja. Nämä keinot eivät perustu lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä, vaan kuntalakiin ja muuhun erityislainsäädäntöön.

Työvoimaviranomaisen toimivalta on rajattu laissa säädettyihin tukiin. Mutta kunnan yleiseen toimialaan voi kuulua harkinnanvaraisten työllistämistukien myöntäminen (kun sille on riittävät perusteet).

Kuntalain 49 §:n mukaan kunnat voivat sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä. Yksi vapaaehtoisen yhteistoiminnan muoto on yhteinen toimielin, joka Satakunnan työllisyysalueen jaosto jo onkin, työvoimapalveluiden järjestämistä koskevien, kunnan lakisääteisten tehtävien osalta.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 13 §:n mukaan työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia palveluiden järjestämisestä kuntalain tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa.

Kuntien yhteisesti sopien voimassa olevaa yhteistoimintasopimusta voidaan täydentää koskemaan myös edellä kuvattuja, kuntien ei-lakisääteisiä, harkinnanvaraisia työllistymistä ja työvoiman kysyntää edistäviä palveluita ja tukia, jotka eivät perustu työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin. Työllisyysalueen ei-lakisääteisten tehtävien lisäys tapahtuisi siinä laajuudessa kuin sopijapuolina olevat kunnat sen hyväksyvät. Kuntien tahtotila kartoitettaisiin kuntien lausuntomenettelyllä, työllisyysalueen talousarvion valmisteluprosessia vastaavalla tavalla.

Lisäksi yhteistoimintasopimukseen kirjattaisiin se, että ilman eri hyväksyntää Satakunnan työllisyysalue saa järjestää ja tuottaa niitä erikseen avustettuja ja tuettuja työllistymistä ja työvoiman kysyntää edistäviä palveluita ja tukia, siinä laajuudessa kuin myönnetty valtionavustus tai muu ulkopuolinen rahoitus kattaa niistä aiheutuvat kustannukset.

Yhteistoimintasopimus ja kuntien välinen kustannustenjako

Voimassa olevaan Satakunnan työllisyysalueen kuntien väliseen yhteistoimintasopimukseen sisältyy kirjaus, jonka mukaan toiminnan vakiinnuttua selvitetään mahdollisuus siirtyä aiheuttamisperusteisiin maksuosuuksiin. Valmistelussa on tunnistettu, että aiheuttamisperusteisesti tarkasteltaviksi voisivat soveltua erityisesti avustukset, koulutukset ja valmennukset sekä tulkkaukset.

Kuntakohtaisia maksuosuuksia tarkasteltaessa on kuitenkin huomioitava työllisyysalueen yhteisvastuullinen perusluonne. Työllisyysalue muodostaa yhteisen työssäkäyntialueen, jossa yksittäisen kunnan palvelutarve voi vaihdella vuosittain. Esimerkiksi suuri irtisanomistilanne yksittäisessä kunnassa on koko työllisyysalueen yhteinen haaste. Vastaavalla tavalla uusi, merkittävästi työllistävä investointi hyödyttää koko aluetta, sen sijaintikunnasta riippumatta.

Yhteistoimintasopimuksen kohteena ovat julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät. Näiden palveluiden osalta

yksittäisellä kunnalla ei ole, esimerkiksi talousarvion tasapainotuksen näkökulmasta, mahdollisuutta estää tukien tai palvelujen myöntämistä kuntalaiselleen, jos kuntalainen on työllisyysalueen asiakkaana ja jos palvelu edistää hänen työllistymistään.

Tarkastelussa on arvioitu eri kustannustenjako- ja maksuosuusmalleja, joiden vaikutukset kuntiin voivat olla merkittäviä. Asian jatkovalmistelussa on haettu tasapainoa kustannusten läpinäkyvyyden, oikeudenmukaisen kohdentumisen ja alueellisen yhteisvastuun välillä, ja on päädytty siihen, että aiheuttamisperusteisiin maksuosuuksiin ei siirrytä, vaan kuntien maksuosuudet kaikista työllisyysalueen kustannuksista tullaan jatkossakin jakamaan työikäisen väestön, laajan työttömyyden sekä vieraskielisen väestön perusteella.

Jakoperusteet ovat 47 % työvoima, 47 % laaja työttömyys ja 6 % vieraskielisyys. Jakoperusteet vuoden 2027 talousarvioon on laskettu vuoden 2025 keskimääräisten lukujen pohjalta, mutta koska tilikauden aikana voi tapahtua nopeastikin muutoksia, tilinpäätökseen tehdään tasauslaskutus jatkossa siten, että maksuosuudet päivitetään tuoreempiin keskiarvoihin: tarkasteluajankohta on edellisvuoden joulukuu-talousarviovuoden marraskuu. Talousarvion valmisteluvaiheessa jakoperusteet perustuvat aina edellisen vuoden keskimääräisiin arvoihin (työvoima, laaja työttömyys, vieraskielisyys).

Esitys työllisyysalueen talousarvioksi vuodelle 2027

Talousarvioesitys sisältää tarkennuksia kustannusten muodostumiseen verrattuna vuoden 2026 talousarvioon. Tarkempaa suunnittelua on voitu tehdä, kun käytössä on ollut kuluneen puolentoistavuoden toteumaraportit ja samalla parempi kuva työllisyysalueen varsinaisen toiminnan järjestämisestä.

Talousarvioesitys on laadittu oletuksella, että käytettävissä olevat taloudelliset resurssit pysyvät lähes muuttumattomina verrattuna vuoteen 2026. Tämän vuoksi on tehty painotusmuutoksia talousarvion kustannuserien välillä. Lisäksi talousarviota on päivitetty vastaamaan valtiovarainministeriön ylläpitämän Kunta-AURA-talousraportoinnin käsikirjan ohjeistuksia.

Henkilöstökuluissa on otettu huomioon sovitut palkkaratkaisut. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2026 tasosta noin 113 000 euroa. Ostopalveluiden sekä tarvikkeiden ja aineiden kustannusosuudet kasvavat, kun toteumaluvut ovat osoittaneet kulueriä, joita on nyt ollut helpompi arvioida. Myös muita kulueriä on tarkennettu toteumien ja toiminnan muutosten perusteella. Käytännössä kasvaneet kustannukset on katettu vähentämällä aiemmin avustuksiin varattuja määrärahoja. Tehdyt painotusmuutokset eivät vaaranna tai heikennä työllisyysalueen palvelutuotannon nykytasoa.

Talousarvioesitys 2027**Toimintatuotot:**

Kokonaisuudessaan tuloja kertyy yhteensä **13 809 615 €**. Tämä koostuu kaikkien sopimuskuntien maksuosuuksista (Porin osuus mukaan lukien), hankeavustustuotoista ja Kelan korvauksesta työterveydenhuollosta. Porin kaupungin osuus rahoituksesta on **9 052 380 €** ja muiden sopimuskuntien osuudet ovat yhteensä **4 685 235 €**. Tarkempi kuntakohtainen erittely löytyy taulukosta.

Toimintakulut:

Koska talousarvio on laadittu kustannusneutraaliksi, on toimintakulujen osuus yhtä suuri kuin toimintatulojen **13 809 615 €**, näin talousarvion loppusummaksi muodostuu +/- 0 (ottaen huomioon Porin maksuosuuden).

Henkilöstökulut 7 453 696 €, sivukuluineen. Talousarvio sisältää laskennallisesti 128,2 henkilötyövuotta (v. 2026: 127,75 henkilötyövuotta, htv).

Palvelujen ostot 3 286 485 €. Erä pitää sisällään mm. asiantuntijapalvelut palvelutuotannon tarpeisiin. Koulutus- ja valmennuspalvelujen hankintaan tästä on varattu määrärahaa **1 760 800 €**; työvoimapalvelujen henkilö- ja yritysasiakkaiden valmennuksiin, työvoimakoulutuksiin ja kotoutumiskoulutuksiin sekä yhteishankintakoulutuksiin. Näitä palveluja ostetaan eri palvelutuottajilta, yleensä useamman vuoden mittaisilla sopimuksilla.

Aineet, tarvikkeet, tavarat 31 600 €. Tiliryhmään on varattu määrärahaa mm. toimistotarvike-, sähkö- ym. kuluihin.

Avustukset 2 338 606 €. Tiliryhmä sisältää määrärahat henkilö- ja yritysasiakkaille tarjottaviin starttirahoihin, sekä erilaisiin työllistämistukiin ja avustuksiin.

Muut toimintakulut 699 229 €. Tiliryhmä sisältää sekalaisia kustannuksia mm. kiinteiden ja etätoimipisteiden toimitilojen ylläpitoon ja vuokratkustannuksiin, sekä muihin vuokratkuluihin.

Kun toimintakatteeseen **-9 052 380 €** lisätään Porin kaupungin maksuosuus **9 052 380 €**, työllisyysalueen nettokustannukseksi muodostuu **+/- 0 €**.

Syksyn valmistelun edetessä talousarvioon tullaan lisäämään vielä arvio muutosturvakoulutuksista, jotka korvataan työllisyysalueelle täysimääräisesti Työllisyysrahastosta sekä arvio nuorten työllistymisasetelin osuudesta vuodelle 2027, joka maksetaan työllisyysalueen toimesta työnantajille tukena ja katetaan täysimääräisesti valtionavustuksesta.

TALOUSARVIOESITYS 2027

		2027	2026
TOIMINTATUOTOT		4 757 235	4 689 635
	Sopimuskuntaosuudet	4 685 235	4 654 715
	Tuet ja avustukset	72 000	34 920
TOIMINTAKULUT		-13 809 615	-13 738 664
Henkilöstökulut		-7 453 696	-7 340 517
	Palkat ja palkkiot	-6 045 637	-5 953 898
	Henkilösivukulut	-1 408 059	-1 386 619
Palvelujen ostot		-3 286 484	-3 014 477
	Asiakaspalvelujen ostot	-1 674 400	0
	Asiantuntijapalvelut	-896 258	-715 615
	ICT-palvelut	-247 816	-235 016
	Painatukset ja markkinointi	-8 000	-5 000
	Postipalvelut	-45 000	-46 350
	Vakuutukset	-1 700	-1 700
	Puhtaanapitopalvelut	-64 560	-64 396
	Matkustus- ja ravitsemis	-53 700	-26 800
	Sosiaali- ja terveys	-82 050	-51 500
	Tulkkaukspalvelut	-75 000	-60 100
	Koulutuspalvelut	-86 400	-1 756 400
	Muut (mm. vartiointi)	-51 600	-51 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-31 600	-26 200
Avustukset		-2 338 606	-2 660 941
Muut toimintakulut	Kiinteistökulut	-699 229	-696 529
TOIMINTAKATE		-9 052 380	-9 049 029
PORIN MAKSUOSUUS		-9 052 380	-9 049 029
TYÖLLISYYSSALUEEN NETTOKUSTANNUS		0	0

Talousarvioesityksen luvut eivät ole välttämättä lopullisia, vaan talouden ja toiminnan suunnittelua jatketaan vuoden 2026 loppuun saakka. Lopullinen käyttösuunnitelma vahvistetaan tammikuussa 2027 Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristölautakunnan toimesta. Vaikka käyttösuunnitelmaan tehtäisiinkin muutoksia, eivät talousarvion loppusumma eivätkä sopimuskuntien maksuosuudet tule muuttumaan.

Esitys kuntien vuoden 2027 maksuosuuksiksi ja vertailutaulukko:

	Maksuosuudet kunnittain 2027 (%)	Maksuosuudet v. 2027
Harjavalta	4,48 %	616 017
Jämijärvi	0,94 %	129 023
Kankaanpää	8,70 %	1 194 608
Karvia	1,21 %	166 258
Kokemäki	4,39 %	603 050
Merikarvia	1,74 %	238 848
Nakkila	3,18 %	436 396
Pomarkku	1,14 %	156 663
Siikainen	0,76 %	104 151
Ulvila	7,57 %	1 040 221
Pori	65,89 %	9 052 380
yhteensä	100,00 %	13 737 615

Kuntien maksuosuudet laskutetaan kuukausittain. Maksuosuuksien tasaus tehdään kerran vuodessa tilikauden päättyessä. Työllisyysalueen tilinpäätöksen ollessa alijäämäinen, erotus laskutetaan kunnilta, ja talouden ollessa ylijäämäinen erotus puolestaan hyvitetään kunnille. Laskutuksessa noudatetaan vastuukunnan voimassa olevaa laskutus- ja perintäohjetta.

Lausunto

Porin kaupunki pyytää sopimuskuntien lausuntoa liitteenä olevaan yhteistoimintasopimusluonnokseen sekä edellä esitettyyn Satakunnan työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioon. Lausunnon anto ei ole pakollista.

Lausunnot pyydetään toimittamaan 30.9.2026 mennessä sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@pori.fi. Asianumerot PRIDno-2026-4376 ja PRIDno-2026-4716 on mainittava lausunnon palautuksen yhteydessä.

Lisätietoja asiassa antaa:

Jouko Hautamäki,
Yksikön päällikkö, kasvu- ja työllisyyspalvelut-yksikkö
p. 044 712 4133

Liite

Yhteistoimintasopimusta koskevat muutosehdotukset

Jakelu

Sopimuskunnat